

Posudek na diplomovou práci

Bc. Aleše Vojkůvky

zpracovanou v letním semestru akademického roku 2014/15

Diplomant zpracoval návrh na téma

„Národní galerie a Ludwigovo museum v Budapešti“

K zadání diplomové práce a povaze úkolu

Návrh nové budovy maďarské Národní galerie a Ludwigova musea v severovýchodní části Budapeště v městském parku Városliget. Úkolem diplomanta bylo nalézt a využít potenciál místa, zapojit návrh budovy do celkové koncepce chystané obnovy parku a navrhnout museum na úrovni 21. století pro důstojnou prezentaci maďarské i světové kultury. Zadání práce vycházelo z vypsání mezinárodní architektonické soutěže Liget Budapest Gallery a z předchozí vypsání mezinárodní architektonické soutěže Liget Park Projekt. Diplomant měl právo volně interpretovat soutěžní zadání.

K průběhu práce

Diplomant pracoval na projektu samostatně a odevzdal práci ve stanoveném termínu. Součástí návrhu bylo i získání všech potřebných informací a formulace stavebního programu.

Komentář k řešení

Urbanistický koncept budoucí budapeštské muzejní čtvrti předpokládá výstavbu několika muzeí, umístěných především na okraji parku Városliget, ale také v jeho nitru. Jednou z těchto staveb má být i řešená budova. Místo pro ni je určeno na severovýchodě parku, kde by měla nahradit stávající volnočasovou halu. Vybrané místo nabízí dobrou dopravní obslužnost jak pro zásobování, tak pro návštěvníky.

Autorův zápas o nalezení vhodné hmotové podoby byl dlouhý a vyčerpávající. Ta byla nakonec definována jako srostlice dvou plochých, mírně sešikmených hmot, jejichž proti sobě se zdvíhající střechy definují diagonální zlom na kosodélníkovém půdorysu. Vzniká tak hmota abstraktní povahy, jejíž geometrická forma a poloha v neutrálním parku znesnadňují odhad měřítka budovy. Při pohledu z parku vyrůstá travnatou šikminou ze země, směrem k městu má zřetelnou, ale nevelkou výšku. Díky povaze stavebního programu a jeho uspořádání si budova vystačí téměř výhradně s horním denním osvětlením. Drobnou výjimkou je pás oken kanceláří směrem k městu. Pod zem mizící zásobování ani obdobně řešené vjezdy do garáží neruší okolí budovy, jejíž hlavní vstupní strana je obrácena na jihovýchod do parkové cesty Zichy Mihály útca. Budova tak má všechny předpoklady k nerušenému fungování.

Její vnitřní uspořádání respektuje ale vnější tvary jen ve vyšších podlažích. Při pohledu na půdorys nejnižšího podlaží je dobře čitelné základní funkční uspořádání, které formou tří nebo čtyř provozních pásem řeší racionálně náročné provozní souvislosti. Ty se týkají zejména návštěvníkům nepřístupných částí, jako jsou zásobování obou institucí, jejich depozitáře a technika budovy.

Počínaje vstupní úrovní se ale stále silněji prosazuje trojúhelníková koncepce. Ta je určující pro prostor poloveřejné vstupní haly a na ni navazujících prostor jako přednáškových sálů, knihovny či kavárny.

Vedle kvádru Ludwigova musea, poněkud utajeného v útrobách budovy, je ještě dlouhý a štíhlý prostor, označený jako experimentální. Ten by měl být sdílen oběma institucemi. Je poměrně vysoký a dokáže přijmout i velmi rozměrné exponáty, dopravené přímo z venku přes polozapuštěný dvůr. Snadná návštěvnická dostupnost všech těchto provozních celků je dalším kladem návrhu. Do samotné Národní galerie, využívající nejvýše umístěné prostory budovy, vede z haly cesta buď zvolna stoupajícím trojúhelníkovým schodištěm, nebo výtahy. Umístění kanceláří pro Ludwigovo museum v bloku administrativy Národní galerie pokládám za nouzové řešení. Doufám, že by se našlo jiné uspořádání.

Vlastní část Národní galerie je pak zřetelná a funkční. Její rozsáhlé výstavní prostory mají většinou horní denní osvětlení, menší části jsou osvětleny uměle. Blok kanceláří a restaurátorských pracovišť je vložen mezi dvě výstavní křídla a je jednoduše propojen se vstupem pro zaměstnance, zásobovacím uzlem a depozitáři v dolních podlažích. Dvojitě stěny výstavních prostor v sobě elegantně ukrývají různé potřebné servisní prostory a ponechávají hlavní výstavní plochu k rozčlenění podle potřeb a vůle kurátorů sbírek.

Vzhledem k velikosti stavby a tomu odpovídající menší podrobnosti základních výkresů není možno detailněji diskutovat například systém střešního světlení expozic s jeho nezbytnou regulací a stíněním. Je ale možno konstatovat, že jde o řešitelný problém, zvládnutý na jiných obdobných budovách. Z řezů je vidět výšková uměřenost hlavních prostor včetně dominantní výšky vstupní haly. Abstraktně pojaté fasády odpovídají koncepci budovy včetně odlišení povrchů obou základních hmot. Míra jejich neutrálnosti ale poněkud koliduje s potřebou snadného nalezení hlavního vstupu do budovy na její jihovýchodní straně. To je ale možno kompenzovat akcentem výrazné venkovní plastiky, jak naznačují vizualizace.

Obsah a rozsah odevzdaného elaborátu

Práce svým rozsahem i obsahem bohatě splňuje požadavky zadání. Jak výkresy, tak rozsáhlá textová část uvádějí všechny potřebné informace.

Hodnocení

Téma, které si Aleš Vojkůvka přinesl, je mimořádně rozsáhlé a náročné. Návrh společné budovy pro dvě muzea umění nepatří ve střední Evropě k častým úkolům architektů. Je to vidět i na tom, že probíhající oficiální soutěž byla vypsána jako vyzvaná a její zadání nebylo veřejně dostupné. Autor diplomové práce tak byl odkázán na poněkud detektivní úsilí při zjišťování alespoň základních vstupních podmínek. Za těchto okolností je proto nutné vnímat i formulaci stavebního programu jako podstatnou součást předložené práce. Autor k němu dospěl studiem různých podobných budov postavených v různých částech světa, zejména ale porovnáním se současnými podmínkami maďarské Národní galerie a obdobných institucí ve Vídni a v Praze. Výsledný formát navržené stavby je dle mého soudu realistický. Přes některé drobné připomínky vnímám autorův výkon jako odpovídající důkaz jeho zralosti. Práci s potěšením přijímám k obhajobě a navrhuji pro ni hodnocení známkou

A – výborně

V Liberci 15. 6. 2015

prof.ing.arch.akad.arch. Jiří Suchomel

vedoucí diplomové práce